

NECESSITATS CREADES

Veient com és hui l'abastiment d'una casa, pel que fa a la quantitat i a la qualitat dels productes, es fa difícil pensar que això es poguera fer, en una altra època, d'una altra manera.

Vivim en una dependència absoluta de la compra periòdica de productes d'alimentació i de la renovació i el manteniment dels objectes que definim com electrodomèstics i mitjans de locomoció. Dependència que abans no existia més que en -diguem- un cinquanta per cent, que va començar a créixer en els anys cinquanta i que al final de la dècada dels seixanta ja era total. Abans d'aquestes dates, les coses no eren així com ara. No és que la casa del llaurador fóra totalment autosuficient, ja que es comprava la tela que es necessitava per a vestir a la botiga, encara que se la feia durar molt a base d'apedaçar-la. El mateix podem dir del calcer, que també es feia durar posant-hi tacons nous o mitjes soles a cal sabater. Necessitaven la farmàcia, la drogueria, la tenda d'ultramarins, i estes existien, encara que molt menys assortides que hui.

El pa es pastava en casa i es portava al forn, una volta o dos a la setmana; es feia de farina de blat que es conreava al nostre terme. També s'hi criava tota classe de llegums per a tot l'any com fesols, cigrons, pèsols, bajoques... L'arròs era de casa. Es collia de tot, al nostre terme, que té terra d'arròs (la part baixa de la marjalera), d'horta i de secà, i es feia durar mantenint-ho amb enginy, ja que el frigorífic -una de les modernes necessitats creades-, no existia. Així, perquè duraren i es conservaren, es penjaven en rastres els bajocons i els alls; en poms, les tomates; també el panís, les cebes... Fins i tot els melons de tot l'any, lligats amb un cordell en difícil equilibri, es penjaven d'una tatxa als cabirons del sostre i es feien durar fins a Nadal. Amb les mateixes mires, encara que es collia fruita en tota època de l'any, es conreava una varietat de poma anomenada *morro de llebra*, que arribava pel final de novembre: estesetes al dalt o a la pallissa, estes pomes duraven fins al mes de març. Les creïlles i els moniatos es guardaven a la foscor de davall l'escala de pujar al dalt. Fins i tot els moniatos els tapiaven amb fang perquè no es grillaren i duraren bona cosa.

Hi havia al corral conills i gallines que proveïen carn i ous en abundància, i el seu manteniment es feia amb recapte que portàvem a casa normalment els xiquets, a l'eixir d'escola, o, en el cas de les gallines, amb segó (la pell del blat, que es desprén al moldre'l per a fer la farina) i panís, que era aleshores un cultiu molt corrent. També de cara a l'estiu es posava una llocada d'ànecs a la qual calia proporcionar caragoles (que abundaven aleshores al terme), cosa de què ens ocupàvem la gent menuda. Ma mare els les donava picant-les prèviament per trencar-los la corfa. Ells les engolien amb fruïció, que ho consideraven un bocí deliciós. Recorde que em deixava despagat contemplar com les caragoles que havien costat hores de recaptar duraven uns

instants davant dels ànecs, era cosa de vore com acabaven tots amb el pap unflat.

L'energia per a calfar casa i guisar era proporcionada per la llenya que es tallava dels tarongers, que era molt apreciada i es portava a casa amb les rames i la *remulla* fetes a garbons, i a banda la branca.

Els mitjans de locomoció, per a recorreguts locals, eren a peu, amb carro, o amb bicicleta, i per a llargues distàncies, el tren.

Per altra banda no existia una llarga llista del que podríem anomenar necessitats creades com són hui els frigorífics, la televisió, les rentadores i un llarg etcètera. Esta mancança simplificava molt les coses.

Hem deixat arerre una societat en la qual encara es practicava un poc el bescanvi, la barata de productes agrícoles que una collita abundant portava de sobra a una casa per altres que hi mancaven en no haver-los sembrat o plantat. Així, era corrent l'intercanvi de fesols per creïlles, o de blat per arròs, i d'esta manera es complementava l'abastiment del que calia per a passar l'any. Hui estem inmersos en l'anomenada *societat de consum*, que en essència tracta de cobrir totes les necessitats de l'home de forma organitzada meticulosament, en totes les facetes de la seua vida, des que naix fins que l'enterren, per especialistes en cada matèria. Un es dedica a plantar hortalisses, un altre a conrear taronges, i un tercer fabrica càmeres frigorífiques per a guardar les unes i les altres.

I no sols això, que ací no acaba la cosa, perquè la societat de consum inventa productes nous constantment, que dóna a conèixer a la gent per mitjà de campanyes publicitàries i que amb el temps es fan imprescindibles. Són necessitats creades. I la bola de neu es fa cada volta més grossa.

L'home actual tendeix a relacionar la felicitat amb la possibilitat de gaudir de la major part de prestacions que la societat de consum li brinda i això li la fa inassolible, perquè una felicitat així concebuda és molt difícil d'aconseguir i molt més de mantindre. Viu sempre de pressa i amb ansietat. L'home de fa quaranta anys es conformava a cobrir les necessitats.